

Inbreng en reactie inloopbijeenkomst voorjaar 2024

Hieronder staan alle opmerkingen, vragen en suggesties die genoemd zijn tijdens de inloopbijeenkomst op 10 april 2024 over de gebiedsgerichte aanpak van het Ulvenhoutse Bos met daarachter de reactie hierop vanuit de gebiedspartners.

Landbouw

Nr.	Opmerking	Reactie
1.	Waarom overdag beregenen? Liever in de ochtend of avond als het minder warm is.	Beregening is soms nodig om de gewassen genoeg vocht te geven. Voor boeren is het vaak een laatste redmiddel, want beregening kost veel geld. Allereerst zal iedere boer proberen om zijn land en zijn gewassen van het noodzakelijke water te voorzien door slimme maatregelen te nemen om het land vochtig te houden. Denk aan stuwtjes in sloten of het verondiepen of dempen van sloten en greppels rond percelen, het actief onderhouden van de bodem of het opvangen van water in een reservoir. Zeker in droge tijden - meestal midden in het groeiseizoen - moeten de gewassen regelmatig water krijgen. Dat gebeurt zoveel als mogelijk vroeg in de ochtend of laat in de avond. Daartussen kan wel 14 uur zitten waarin de zon nadrukkelijk schijnt. Dan is actieve beregening overdag soms noodzakelijk om de gewassen (ons voedsel) te beschermen. Het terugdringen van beregening in de directe omgeving van het Ulvenhoutse Bos is nadrukkelijk een van de maatregelen die nu worden onderzocht.
2.	Wat is de invloed van overmatige dumping mest? Worden daar ook maatregelen opgenomen?	Voor het uitrijden van mest zijn boeren aan strenge regels gebonden, waarop de overheid nadrukkelijk toeziet. Bemesten is toegestaan tussen grofweg februari en september van het jaar: het zaai- en groeiseizoen. Het is bedoeld om de bodem van de noodzakelijke voedingsstoffen te voorzien waarop de gewassen gedijen. Dumping is niet toegestaan. Gebeurt dit wel, dan is er sprake van een milieudelict. Overigens is het aandeel van lokale mestaanwending op de stikstofneerslag in het Ulvenhoutse bos beperkt. De landbouw als geheel (provinciaal en landelijk) heeft wel een belangrijk aandeel in de totale stikstofbelasting.
3.	Wat is de stikstofdepositie van paarden? Ruiterspaden uit het bos!	De stikstofneerslag van paarden is gering. Paarden eten geen vlees, daardoor zitten er aanzienlijk minder fosfaat en stikstof in paardenvijgen dan in bijvoorbeeld varkensmest of hondenpoep. Dat maakt dat paardenuitwerpselen minder schadelijk zijn voor de natuur. Paardenmest is daarnaast ook een voedselbron voor veel vogels en insecten en kan door een regenbui wegspoelen, waardoor de hoop - anders dan hondenpoep - in een paar dagen kan verdwijnen.

4.	Is het telen van Paulownia een realistische optie?	Ja, een aantal ondernemers in het gebied zien dit als een realistische optie vanwege de kansen die de paulownia-boom biedt in een markt waar steeds meer behoefte is aan biobased (bouw)materialen. Verder heeft paulownia als voordeel dat het na de opstart niet beregend hoeft te worden.
5.	Waarom niet liever een inheemse soort als de populier aanplanten?	Populieren werden vroeger gebruikt voor onder andere de lucifer- en klompenindustrie. Deze worden in Nederland echter nauwelijks meer gemaakt. Daardoor is de markt voor populierenhout grotendeels verdwenen. Als bouw materiaal is populierenhout minder geschikt omdat het erg zacht is en daardoor snel beschadigt. Ook is dit hout lastiger te zagen.

Stikstof

	Opmerking	Reactie
6.	Van 't gas af.	We verkennen of we deze maatregel kunnen opnemen in het maatregelenpakket.
7.	Sluiten huisdreef nog!! Veel!! Meer verkeer Dorpstraat o.a.	We verkennen of we deze maatregel kunnen opnemen in het maatregelenpakket. Hiervoor moeten we nog meer onderzoek doen en deze mogelijke afsluiting bespreken met de direct aanwonenden en betrokkenen. We kijken hierbij naar wat het oplevert, met name op het terugdringen van de hoeveelheid stikstof en de verstoring in het bos. Maar net zo belangrijk zijn de nadelen van deze afsluiting. Er moet balans zijn tussen de kosten en de baten. We onderzoeken ook wat de afsluiting van de Huisdreef kan doen met andere verkeersstromen.
8.	Huisdreef alleen bestemmingsverkeer.	We verkennen of we deze maatregel kunnen opnemen in het maatregelenpakket. Hiervoor moeten we nog meer onderzoek doen én deze mogelijke afsluiting bespreken met de direct aanwonenden. We kijken hierbij naar wat het oplevert, met name op het terugdringen van de hoeveelheid stikstof en de verstoring in het bos. Maar net zo belangrijk zijn de nadelen van deze afsluiting. Er moet balans zijn tussen de kosten en de baten.
9.	Natuurlijke geluidscorridoren vangen veel stikstof.	Deze mogelijkheid is nadrukkelijk in beeld

10.	Zijn stikstofmetingen verricht? Zo ja, wat en hoe en wanneer zijn die metingen verricht?	Het RIVM meet stikstofneerslag in heel Nederland, ook in de omgeving van het Ulvenhoutse Bos. Die metingen zijn onder meer terug te vinden in AERIUS . Het dichtstbijzijnde meetpunt van het RIVM ligt in het Mastbos. Op basis van de metingen van het RIVM berekent het rekenteam stikstof van de provincie Noord-Brabant de verwachte effecten van eventuele maatregelen.
11.	Ruimtelijke ontwikkelingen toetsen aan stikstofuitstoot.	Dat gebeurt al. Voor alle soorten bouwprojecten moeten stikstofberekeningen worden gemaakt bij de aanvraag van een omgevingsvergunning. Wanneer het niet is uitgesloten dat het project (significant) nadelige gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied, dan moet een natuurvergunning worden aangevraagd.
12.	Onderzoek mogelijke stikstofwinst bij verbieden doorstroom A58: Wat is de invloed van files?	Het provinciale rekenteam stikstof neemt het effect van file op stikstofdepositie mee in hun berekeningen.
13.	Niets in uw rapportage over stikstof A58/A16 en agrarische uitstoot! Enkel honden + recreatie = ondeugdelijke grondslag voor besluitvorming!	Het rapport natuur en recreatie in balans richt zich puur op de relatie tussen recreatie en natuur. Dit onderzoek is slechts een van de bouwstenen op basis waarvan de beslissing over de maatregelen wordt gemaakt. Een ander bouwsteen is het resultaat van het provinciale rekenteam stikstof dat onder meer specifiek onderzoek doet naar het effect op stikstof van bepaalde maatregelen voor onder andere snelwegen en landbouw.
14.	Monitor!	Er vindt al monitoring plaats, onder meer op het gebied flora- en fauna, (grond)waterstanden en stikstof.
15.	Hondenuitlaatservice vs individueel maakt een verschil.	Deze nuancering onderzoeken we verder tijdens uitwerking van de maatregelen.

16.	Waar is effect massale kap van bomen door SBB geëvalueerd op opname stikstof?	Het effect van deze kap op de (lokale) stikstofopname is niet gemeten. Wel is het zo dat niet alleen bomen CO ₂ houden vasthouden, maar ook andere planten. Een grotere biodiversiteit en het herstel van natuursystemen (waaraan deze kap heeft bijgedragen) kan zelfs meer opleveren wat betreft stikstofopname. Op de website van Staatsbosbeheer staat uitgelegd welke redenen er kunnen zijn om bomen te kappen.
17.	Kijk ook naar nieuwe technieken verduurzamen van woningen.	Bij onderzoek naar maatregelen rondom het verduurzamen van wijken overwegen we ook nieuwe technieken.
18.	80 km zone A58/A16.	We verkennen of we deze maatregel kunnen opnemen in het maatregelenpakket.

Natuur en recreatie

	Opmerking	Reactie
19.	Wat is natuur precies? Gebied waar geen honden mogen komen? Gebied waar niet door mensen ingegrepen wordt?	Volgens VanDale is natuur alles wat niet door de mens is gemaakt: planten, dieren, bergen etc. Het Ulvenhoutse Bos is aangewezen als Natura 2000 gebied. Voor elk Natura 2000-gebied zijn natuurdoelen - zogenoemde 'instandhoudings- en verbeterdoelen' - vastgesteld. Deze beschrijven welke dieren, planten en leefomgevingen in een gebied in stand gehouden of uitgebreid moeten worden. Dat is wettelijk verplicht. Voor het Ulvenhoutse Bos gaat het om drie 'leefomgevingen' met zeldzame flora en fauna. Meer informatie over Natura 2000 is te vinden op Natura2000.nl .
20.	Willen we knutsel/wens/ gecultiveerde/tekentafel natuur en waarom?	Het Ulvenhoutse Bos is een Natura 2000-gebied omdat het een waardevol natuurgebied is dat bescherming nodig heeft vanwege zijn unieke planten, dieren en leefomgevingen. De maatregelen zijn erop gericht om die omstandigheden beter te benutten en de natuur zijn werk te laten doen. Hiermee kunnen we de zeldzame soorten behouden en deze op termijn uitbreiden. Bezoekers zijn nog steeds welkom, maar niet alles kan meer overal.
21.	Echte natuur moet de ruimte krijgen, wilde reeën, konijnen enz. + diversiteit planten.	Hier wordt door Staatsbosbeheer aan gewerkt. Daarbij is het altijd een afweging tussen rust en beleving: sommige delen van natuur zullen niet toegankelijk zijn voor de mens als we de natuur echt de ruimte willen geven.

22.	Laat de natuur zichzelf herstellen. Het bos is er na ingrijpen en beheermaatregelen slechter aan toe.	De mens heeft zoveel effect op onze bossen, dat natuurlijk herstel niet meer kan. We zullen bossen altijd moeten blijven beheren. Dat lijkt ingrijpend, maar op den duur heeft dat voordelen. Kijk voor meer info op de website van Staatsbosbeheer.
23.	Natuurcorridor ten zuiden van het Ulvenhout van Ulv. Bos naar Markdal (langs snelweg ook voor honden los).	Dit is een mooie aanvulling op de voorstellen die er nu liggen (dit gebied was geen onderdeel van het gebied dat is onderzocht bij het project 'Natuur en recreatie in balans').
24.	Bos, natuur = helend & ontspannend voor de mens.	Dat klopt en is belangrijk. Het bos blijft daarom toegankelijk voor bezoekers, maar niet alles kan meer overal.
25.	Een ree wil niet lopen door Natura 2000 door snelweg!	Viaducten vormen geen beletsel voor reeën (zie Bossche Broek). Rust is wel een voorwaarde.
26.	Wandelen met de hond in het U-bos is niet alleen goed voor de hond maar zeker ook voor de baas! Sociale ontmoetingen!	Het belang van het sociale aspect is duidelijk, en is aandacht voor in de planuitwerking. Op dit moment liggen de verschillende varianten over het hondenlosloopgebied vanuit het recreatieonderzoek voor bij bestuurders. Ongeacht welke variant wordt gekozen, zullen er ook in de toekomst in óf rondom het bos uitlaatmogelijkheden voor honden en ontmoetingsplaatsen voor hondenbezitters.
27.	Loslopende honden veroorzaken net zoveel poep als aangelijnde honden.	Dat klopt, maar bij aangelijnde honden is makkelijker om de poep op te ruimen dan bij loslopende honden. Daarnaast zorgen loslopende honden voor veel meer verstoring dan aangelijnde honden.
28.	Waarom hond en bezitter straffen als oorzaak bij A16/A58 + land- en veebedrijven ligt?	Uit de resultaten van het rekenteam stikstof blijkt dat de stikstof die neerkomt op het Ulvenhoutse Bos vanuit diverse sectoren afkomstig is. Er worden daarom binnen al deze sectoren naar maatregelen gezocht. De lokale bijdrage van de snelweg en agrarische sector is echter beperkt. De stikstof van dichtbij die neerkomt op het bos is veelal afkomstig uit de bijdragen van huishoudens, (zoals de verwarming van huizen), lokaal verkeer en het hobbymatig houden van landbouwhuisdieren. Uit het recreatieonderzoek blijkt ook dat de bijdrage van honden aanzienlijk is.

29.	Verplaatsen losloopgebied richting Eikenmik.	We overwegen of we deze optie kunnen meenemen in het maatregelenpakket. Er is aanvullend onderzoek nodig om te bepalen of de Eikenmik een geschikte locatie is.
30.	Onacceptabele varianten van het hondenlosloopgebied.	De genoemde alternatieven zijn voorstellen. Momenteel onderzoeken we een extra alternatief, één met een hondenloslooproute. De bestuurders van de betrokken gebiedspartners van gebiedsgerichte aanpak Ulvenhoutse Bos, beslissen uiteindelijk gezamenlijk over het hondenlosloopgebied.
31.	Idee: Hondenroute lang <u>hélé</u> rand van het bos. Losloop!	Deze optie is onderzocht in het project 'Natuur en recreatie in balans' (onderzoek recreatieonderzoek, maar blijkt onwenselijk. Op enkele plekken aan de rand van het bos is beschermde natuur te vinden, (loslopende) honden hebben daar een negatief effect op.
32.	Hondenlosloopzone dichtbij woningen. Hiermee geen interactie met reeën EN mensen hoeven <u>niet</u> in de auto om hond te gaan uitlaten.	In een deel van de varianten die naar voren zijn gekomen in het project 'Natuur en recreatie in balans' is hier al sprake van. Daarnaast onderzoeken we mogelijkheden om een hondenlosloopgebied te creëren op andere locaties in Ulvenhout, (net) buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied.
33.	Inperken honden = verplaatsen probleem i.p.v. oplossen.	Honden blijven in eerste aanleg welkom in het bos (in ieder geval in gedeeltes ervan), maar dan aangelijnd.
34.	Loslopende honden jagen (jonge) reeën en andere dieren op waardoor ze het bos uitrennen. Gevaarlijk en dier onvriendelijk.	Het klopt dat honden zorgen voor verstoring, dit is ook naar voren gekomen uit het project 'Natuur en recreatie in balans'. In het uitvoeringsprogramma nemen we daar ook maatregelen voor op. We onderzoeken nog welke maatregelen dan het meest passend zijn.
35.	I.h.k.v. meten = weten. Waarom het effect v.d. afgesloten Acaciadreef niet als referentie gebruiken.	Er is basisonderzoek gedaan naar natuurwaarden, recreatief gebruik en verkeer. De Acaciadreef is in het natuuronderzoek (naar o.a. betreding, hondenpoep) wel meegenomen, en geconstateerd is onder andere dat het recreatieve gebruik (veel) minder is en dat er grote hoeveelheden kwetsbare soorten groeien. Het verder in detail onderzoeken en vergelijken van het effect van afsluiting van de Acaciadreef behoorde niet tot de mogelijkheden. Onderzoek kan altijd beter, maar dan zijn de extra kosten niet meer maatschappelijk verantwoord.

36.	De hondenbezitter wordt het bos uitgejaagd i.h.k.v. stikstof. Symptoombestrijding?	Uit het recreatieonderzoek blijkt dat honden en een negatieve impact hebben op de natuurdoelen van het Ulvenhoutse Bos. Hondenpoep en -plas zijn bevatten een aanzienlijke hoeveelheid stikstof die direct in de bodem komt. Daarom willen we maatregelen treffen op het gebied van (loslopende) honden in het bos. Maar daarnaast kijken we wel degelijk ook naar maatregelen om de stikstofuitstoot van andere bronnen te beperken.
37.	Op basis van hoeveel honden(bezoek) is de stikstof-impact berekend?	<p>Bij het bezoek door honden maken we onderscheid tussen bezoekers en bezoeken. Dit is belangrijk omdat is gebleken dat de bezoekers met honden vaak meerdere bezoeken (per dag, per week en per maand) brengen aan het bos. Een deel van de mensen met een hond bezoekt het bos meerdere keren per dag.</p> <p>De stikstofbelasting schatten we in op basis van het aantal bezoeken van honden per jaar. Zoals terug te lezen is in bijlage 2 van het deelonderzoek natuur (dat is uitgevoerd in het kader van het project Natuur en recreatie in balans), gaan we uit van circa 4.000 unieke bezoekers (dit zijn mensen die minimaal 1 keer per jaar het bos bezoeken). Een deel hiervan heeft 1 of meerdere honden, we schatten dit in op ongeveer 970 'unieke' honden (mede op basis van de enquête die is uitgezet, ook in het kader van het project Natuur en recreatie in balans). Zoals gezegd komt een groot deel van de honden regelmatig in het bos. Op basis van de enquête komen we op 139.600 hondenbezoeken per jaar. Gemiddeld per dag zijn dit 382 hondenbezoeken voor het gehele bos van meer dan 100 hectare.</p>
38.	Zorg voor goede speelplek kinderen.	Mooie aanvulling! Deze optie onderzoeken we verder in de planuitwerking. Mogelijk is hier geen ruimte voor in het Natura 2000-gebied, maar wel op een plek daaromheen.
39.	Maatregelen moeten niet leiden tot meer autoverkeer.	Inderdaad. We onderzoeken de mogelijkheden om de impact van het autoverkeer op het Ulvenhoutse Bos te verminderen. Daarbij kijken we ook naar de gevolgen van een afsluiting op andere verkeersstromen.
40.	Huisdreef dicht voor auto's? Andere wegen worden dan drukker. (Annevillelaan – racebaan en Kraayenbergerstraat.)	We verkennen of we deze maatregel kunnen opnemen in het maatregelenpakket. Hiervoor moeten we nog meer onderzoek doen én deze mogelijke afsluiting bespreken met de direct aanwonenden. We kijken hierbij naar wat het oplevert, met name op het terugdringen van de hoeveelheid stikstof en de verstoring in het bos. Maar net zo belangrijk zijn de nadelen van deze afsluiting. Er moet balans zijn tussen kosten en baten. We onderzoeken ook wat de afsluiting van de Huisdreef kan doen met andere verkeersstromen.

41.	Hoe voelen jullie je erbij dat er heel veel mensen verdriet gaan hebben.	Als we niks doen, gaat de natuur van het Ulvenhoutse Bos steeds meer achteruit. Dat is ook verdrietig. Maatregelen zullen verschillende gebruikers van het bos raken en doen pijn. Maar het doel daarbij is juist om dit waardevolle gebied te beschermen. Bij het opstellen van het maatregelenpakket, houden wij zoveel mogelijk rekening met het maatschappelijk belang van het Ulvenhoutse Bos.
42.	Zie graag mogelijkheden tot het indienen van een zienswijze.	In het bestuurlijk overleg beslissen de bestuurders van de gebiedspartners over de maatregelen en welke organisatie het bevoegde gezag heeft bij de uitvoering van elke maatregel. Vervolgens gelden de bestaande regels voor inspraak. Bij bijvoorbeeld de eventuele afsluiting van de Huisdreef is de gemeente Breda het bevoegd gezag. De gemeente moet hiervoor een verkeersbesluit. Hier kunnen belanghebbenden dan een zienswijze voor indienen.
43.	Wanneer worden de rioolbuizen verwijderd? Behalve beton en kunststof??	Momenteel ligt de planvorming hierover stil.
44.	A27/A58 niet verbouwen (fly-over).	Op dit moment zijn er geen concrete plannen voor een fly-over A27/A58. We onderzoeken wel welke maatregelen rondom de snelwegen een effectieve bijdrage hebben aan het verminderen van de stikstofneerslag op het Ulvenhoutse Bos.
45.	Stop afgeven vergunningen woningbouw.	Er is in de nabije omgeving van het Ulvenhoutse Bos geen woningbouw gepland.
46.	1 duidelijke route voor MTB. Royaaldreef!	Er is in de huidige voorstellen geen aparte MTBroute gepland voor het Ulvenhoutse Bos. Het bos wordt nu te intensief gebruikt en we willen juist minder paden. Wel zijn er in de nabije omgeving van het bos diverse MTB-routes te vinden. MTB'ers kunnen straks natuurlijk wel de gewone fietspadenstructuur gebruiken.
47.	Verbreed het fietspad en mede het goed zichtbaar + goede wandelstrook (droge) ernaast.	Verbreden fietspaden Kerkdreef en Torendreef heeft verschillende nadelen (zie recreatieonderzoek). Daarom komt dat niet terug in de voorstellen die er nu liggen. Door van de Huisdreef een veilig en aantrekkelijke weg te maken voor fietsers en wandelaars, worden de huidige fietspaden wel ontlast.

48.	Zorg voor goed droge paden, dat voorkomt dat mensen er omheen gaan.	De permanente paden, veelal dreven, zijn inmiddels opgehoogd en tonrond gelegd en blijven daarmee (zolang er geen sprake is van langdurige regenval) droog en goed toegankelijk. Kronkelpaden zijn met name in de winterperiode deels nat. Het advies is om deze paden af te sluiten om meer rust in het bos te bewerkstelligen. De bestuurders van de betrokken gebiedspartners beoordelen dit advies nemen hierover een besluit.
49.	Meer aandacht voor verbeteringen uit het onderzoek i.p.v. algemeen ontmoedigen.	Binnen de gebiedsgerichte aanpak zullen we meer aandacht hebben voor wat er wel kan, zo blijven er voldoende mogelijkheden voor recreatie.
50.	Variant 4 definitief maken + verplicht poepzakjes.	Verplichte poepzakjes zijn een goed idee. Dan is er echter ook handhaving nodig, dat kan een lastig punt zijn. De bestuurders van de verschillende gebiedspartners moeten nog een keuze maken over het hondenlosloopegebied.
51.	Vuurwerkvrije zone.	Goed idee. Dan is er ook aandacht voor handhaving nodig, dat kan een lastig punt zijn.

Algemene opmerkingen

	Opmerking	Reactie
52.	Wanneer stoppen we met Natura 2000 in Ulvenhout? Welke procedure is daar geschikt voor?	<p>Het schrappen van een Natura 2000-status kan alleen onder twee voorwaarden: wanneer er bij de aanwijzing van een gebied wetenschappelijke of administratieve fouten zijn gemaakt of wanneer een gebied er dermate slecht voor staat dat van herstel geen sprake meer kan zijn.</p> <p>Het is dus niet zomaar mogelijk om de status van een Natura 2000-gebied te beëindigen. Als netwerk van beschermde gebieden is het een belangrijk instrument voor het behoud van biodiversiteit binnen de Europese Unie. Daarnaast zorgt de Natura 2000status er ook voor dat het gebied beschermd wordt als natuur en dat er geen ruimte is voor andere ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld woningbouw en het opwekken van energie.</p>
53.	Een zieke boom kan er 20 jaar over doen om te genezen, blijf er daarom vanaf!	Voor een deel van de bomen worden de omstandigheden te nat en is er geen perspectief. Binnen de valzone van zieke en dode bomen langs de wandelpaden zijn deze bomen uit oogpunt van veiligheid geveld.

54.	Graag MTB pad om naar Chaam/Alphen te komen.	Er is in de huidige voorstellen geen aparte MTB-route gepland voor het Ulvenhoutse Bos. Het bos wordt nu te intensief gebruikt en we willen juist minder paden. Wel zijn er in de nabije omgeving van het bos diverse MTB-routes te vinden.
55.	Bied mensen een toegankelijk alternatief: natuurbeleving is belangrijk voor de mens.	Eens, natuurbeleving is belangrijk voor het welzijn van de mens. Mede daarom onderzoeken we voor het maatregelenpakket ook de mogelijkheden voor natuuruitbreiding (in combinatie met recreatie/beleving).
56.	Ecologische Autoriteit stelt dat de verloedering van het UHB moet worden opgeheven. Dit is taak van gemeente en provincie. Wordt die wel opgepakt?	Binnen de gebiedsgerichte aanpak werken de gemeente Breda en provincie Noord-Brabant samen met de andere gebiedspartners aan de opgaven van het Ulvenhoutse Bos, zoals het herstellen van de natuur van het Ulvenhoutse Bos. Er is onder andere een beheerplan gemaakt door de provincie, dat is in te kijken via de website van de provincie . Op dit moment werken we aan een update van dit plan.
57.	Ik ervaar onbegrip van Staatsbosbeheer en het voelt onveilig. Ik verwacht meer van hun maatschappelijke rol.	De rol van Staatsbosbeheer is om natuur in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren zodat bezoekers hiervan kunnen genieten. Zij spannen zich inmiddels extra in om hun rol als gastheer en beheerder goed te vervullen.
58.	Leuk deze inloopbijeenkomst en ook slim om het niet plenair maar in groepjes te doen. Dan voorkom je weerstand.	Deze avond is bedoeld om met inwoners in gesprek te gaan, waarbij ieder kans krijgt om vragen te stellen. De gesprekken die we voeren, gebruiken we als input bij de totstandkoming van het maatregelenpakket. Het verzoek om een volgende keer ook een plenaire presentatie te houden nemen we mee.
59.	Het is toch allemaal al bedacht en vastgelegd.	Op dit moment is binnen de gebiedsgerichte aanpak alleen de visie vastgelegd, die is te vinden op de website van de gebiedsgerichte aanpak. Het uitvoeringsprogramma in de vorm van een maatregelenpakket is nog niet gereed. Daarvoor zijn we momenteel informatie aan het verzamelen, onder meer via deze inloopbijeenkomst en het laten uitvoeren van geohydrologisch onderzoek en stikstofberekeningen. Op basis van al deze input nemen de bestuurders van de betrokken gebiedspartners een besluit over het maatregelenpakket. Dat zal na deze zomer gebeuren.

60.	Als het hier gesloten moet worden voor de hond, biedt dan een echt alternatief voor wandelen met de hond.	Dat is inderdaad de bedoeling, daarom onderzoeken we nu voor het maatregelenpakket ook de mogelijkheden voor natuuruitbreiding (in combinatie met recreatie/beleving).
61.	Genieten van het Bos: mens en dier!	Eens, mens en dier moeten kunnen genieten van het Ulvenhoutse Bos. Voor behoud van het bos is een balans hierin belangrijk. Ook moet er ruimte zijn voor verschillende soorten, niet één enkele diersoort.
62.	Houd de paden droger, zodat mensen er op blijven!	De permanente paden, veelal dreven, zijn inmiddels opgehoogd en tonrond gelegd en blijven daarmee (zolang er geen sprake is van langdurige regenval) droog en goed toegankelijk. Kronkelpaden zijn met name in de winterperiode deels nat. Het advies is om deze paden af te sluiten om meer rust in het bos te bewerkstelligen. De bestuurders van de betrokken gebiedspartners beoordelen dit advies nemen hierover een besluit.
63.	Houd westelijk van de Huisdreef losloopgebied met opruimplicht!	De genoemde alternatieven zijn voorstellen. Momenteel onderzoeken we een extra alternatief, één met een hondenloslooproute. De bestuurders van de betrokken gebiedspartners van de gebiedsgerichte aanpak Ulvenhoutse Bos, beslissen uiteindelijk gezamenlijk over het hondenlosloopgebied.
64.	Wij hebben behoefte aan échte inspraak.	We begrijpen dat jullie als inwoner graag meer worden betrokken bij de plannen. Wij doen ons best om hier zoveel mogelijk gehoor aan te geven. Via onze nieuwsbrief blijft u op de hoogte van de participatiemomenten. Bij mogelijke maatregelen waar wettelijke inspraak verplicht is, zal die uiteraard ook plaatsvinden. Dat loopt dan via het bevoegd gezag, dus de organisatie (veelal gemeente of waterschap) die de verantwoordelijkheid heeft over de maatregel en/of de consequenties daarvan.
65.	Buurtschap Geersbroek is niet gehoord.	Dat is vervelend. De bewoners ten noorden van de A58 hebben een huis-aan-huis brief over start van de onderzoeken en aanwezigheid van onderzoekers ontvangen. Tevens het verzoek om deel te nemen aan de enquête, ook waren er QR codes in het bos. Deze feedback wordt meegenomen voor een volgend moment van communiceren/participeren. Tip is om je in te schrijven voor de nieuwsbrief <link> om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen en participatiemomenten in en rondom het Ulvenhoutse Bos.
66.	Bewonersraad in het bestuurlijk overleg Ulvenhoutse bos.	Op dit moment denken we na hoe we inwoners nog meer kunnen betrekken bij het vervolgproces.

67.	Betrek bewoners in besluitvorming.	Op dit moment denken we na hoe we inwoners nog meer kunnen betrekken bij het vervolgproces.
68.	Zorg dat het uitlegbaar is.	De keuzes voor de maatregelen, maken de bestuurders op basis van onderzoek en input die we ontvangen op momenten zoals deze. Die keuzes moeten inderdaad uitlegbaar zijn, daar zullen we extra veel aandacht aan besteden.
69.	Staatsbosbeheer meer op de fiets of te paard. Rijden veel paden kapot met diepe sporen.	Dit aandachtspunt nemen we mee. Zie vraag 5 in dit artikel: https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/natuurverhalen/2021/09/5-vragen-over-kappen .

Opmerkingen uit de gesprekken

	Opmerking	Reactie
70.	Meerdere keren werd opgemerkt dat dit N2000 gebied geen perspectief heeft. Het is trekken aan een dood paard. Ook blijft er als gevolg van de omliggende bebouwing behoefte aan wandelen in het bos met de hond.	<p>De maatregelen die de laatste jaren genomen zijn, moeten de bijzondere waarden van het bos terugbrengen. De eerste verbeteringen zijn al zichtbaar. Duidelijk is dat er behoefte is aan mogelijkheid voor honden uitlaten in het bos.</p> <p>Het is overigens ook niet zomaar mogelijk om de status van een Natura 2000-gebied te beëindigen. Als netwerk van beschermde gebieden is het een belangrijk instrument voor het behoud van biodiversiteit binnen de Europese Unie. Daarnaast zorgt de Natura 2000status er ook voor dat het gebied beschermd wordt als natuur en dat er geen ruimte is voor andere ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld woningbouw en het opwekken van energie.</p>
71.	Via herstel van het systeem en daarmee stimuleren van de kwel moet de witte rapunzel het weer beter gaan doen. En dan wordt die opgevreten door reeën. Hier zijn ook beelden van.	Ook dit is natuur. Staatsbosbeheer waakt voor het behoud van de witte rapunzel en treft zo nodig maatregelen.

72.	Bewoner van de Bosrand signaleert dat de twee bosingangen al een hele tijd een poel zijn. Als je hier een paar m3 grond opbrengt, kan er weer gewandeld worden (geef ik ook door aan Robert de Jong).	We gaan bekijken hoe en wanneer we deze toegangen kunnen verbeteren.
73.	Ten zuiden van de Kraaijbergsestraat tegen de A58 aan ligt een ingeplant bos met poelen. Eigendom Breda. Dit gebiedje is vanaf de Kraaijbergsestraat via een pad bereikbaar. Ten noorden van de Kraaijbergsestraat is er ook een doorgang naar de wijk (verlengde van de Acaciadreef). Hier kun je een mooi ommetje van maken om de hond uit te laten, als alternatief van het bos.	We onderzoeken deze mogelijkheid bij de verdere planvorming.
74.	Het familiepad (of minder validenpad) en een voorgesteld hondenloopgebied overlappen elkaar grotendeels. Is dat wel handig?	Hier kijken we naar in de verdere uitwerking van het maatregelenpakket.
75.	Kerkdreef en Torendreef zijn als fietspad erg in trek bij scholieren en werkenden. Deze beide paden behouden!	Het advies is ook om deze beide paden te behouden. Een eventuele afsluiting zou alleen gelden voor gemotoriseerd verkeer.
76.	Grondeigenaar wil graag in contact komen met de gemeente Breda om te kijken of er mogelijkheden zijn natuur uit te breiden. Ingang in Breda zal worden verstrekt.	Grondeigenaar is in contact gebracht met de betrokken ambtenaar van de gemeente Breda.
77.	Mogelijk koopt de provincie nog aanvullend grond aan ten zuiden van de Kerkdreef. Als dat lukt kun je daar ook faciliteiten inrichten om honden uit te laten.	Als de provincie deze grond inderdaad aankoopt, dan zullen we dit alternatief onderzoeken en mogelijk opnemen in het maatregelenpakket.
78.	Het openbaar groen in de wijk Craenlaer is a.g.v. wateroverlast opnieuw vorm gegeven. Het zijn nu veelal wadi's. Het ziet er nu niet uit. Voor schandaal.	De gemeente Breda heeft vanwege wateroverlast de wijk opnieuw ingericht. De gemeente heeft een onafhankelijk adviesbureau ingeschakeld om de problematiek goed in beeld te krijgen. Zodra dit onderzoek afgerond is, gaan de gemeente in gesprek met de wijkbewoners over mogelijke oplossingen.

79.	De wijk Craenlaer is natter geworden sinds de aanleg van het kleischerm langs de bosrand. (De wijk Craenlaer is gedraineerd op een diepte van 70 cm – maaiveld. Het drainwater wordt afgevoerd via het riool. Het grondwater zou dus voldoende diep moeten zitten.)	Het aangelegde kleischerm was onderdeel van de infiltratie van het drainwater uit de wijk Craenlaer in het bos. Het kleischerm zou dan verhinderen dat het water ondergronds terug zou stromen naar de wijk. Omdat de kwaliteit van het drainwater niet geheel voldoet, is infiltratie niet mogelijk. Het verzamelde drainwater wordt daarom nu via een riool afgevoerd. Vernatting als gevolg van het kleischerm is vanwege de drainage op 70 cm onder maaiveld niet mogelijk en heeft een andere oorzaak. De gemeente heeft een onafhankelijk adviesbureau ingeschakeld om de problematiek goed in beeld te krijgen. Zodra dit onderzoek afgerond is, gaan de gemeente in gesprek met de wijkbewoners over mogelijke oplossingen.
80.	In de voorlichting van aanleg van het kleischerm werd gezegd dat er een werkstrook van 5 a 6 meter nodig zou zijn. Dit is wel 20 meter geworden.	De werkstrook is breder geworden omdat de aannemer die ruimte nodig had. Daarbij was het een strook met hoofdzakelijk struiken en enkele bomen. De open plekken zijn later weer ingeplant om ervoor te zorgen dat hier op termijn weer bos staat.
81.	De bermsloot langs de Acaciadreef voert geregeld water af door het bos. Dat was toch niet de bedoeling?	Dit gebeurt sporadisch. In relatie met de beoogde aanleg van een infiltratiebekken ten oosten van de wijk Kraaijenberg, vindt er nog waterkwaliteitsonderzoek plaats waarin ook deze waterafvoer meegenomen wordt. De afvoer langs de Acaciadreef gebeurt alleen als het toekomstig infiltratiebekken vol is en het riool de hoeveelheden neerslag vanuit de wijk Kraaijenberg niet aankan. De verwachting is dat dit ongeveer eens in de 10 jaar nodig is.
82.	Wanneer is er de herinrichting van knooppunt St. Annabosch?	Dit plan ligt voorlopig nog op de plank.
83.	Waarom is het helofytenfilter langs de Geersbroekseweg gedempt?	Het helofytenfilter was oorzaak van verdroging van het Sint-Annabosch dat iets noordelijker ligt en is gedempt om deze verdroging tegen te gaan.

84.	Wanneer en hoe is er inspraak op de plannen?	<p>In het bestuurlijk overleg beslissen de bestuurders van de gebiedspartners over de maatregelen en welke organisatie het bevoegde gezag heeft bij de uitvoering van elke maatregel. Vervolgens gelden de bestaande regels voor inspraak. Bij bijvoorbeeld de eventuele afsluiting van de Huisdreef is de gemeente Breda het bevoegd gezag. De gemeente moet hiervoor een verkeersbesluit. Hier kunnen belanghebbenden dan een zienswijze voor indienen.</p> <p>Daarnaast vinden we het belangrijk om - waar dat kan - samen met de inwoners het gebied in en om het bos vorm te geven. Daarvoor organiseren we regelmatig participatiemomenten. Wanneer die zijn, kunt u terugvinden op de website. Ook komen deze momenten terug in de nieuwsbrief waarvoor u zich kunt inschrijven.</p>
85.	Voor maatregelen in het bos en de aanpak van loslopende honden is toch de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van toepassing. Bij wijzigingen is er dan toch ook inspraak aan de orde?	<p>Het bos is geen openbare plek maar een gebied dat voor recreatie is opengesteld door de eigenaar Staatsbosbeheer. Voor die openstelling stelt Staatsbosbeheer toegangsregels op. Onderdeel van die toegangsregels zijn de regels voor honden.</p> <p>In de APV is opgenomen dat het aanwijzen van gebieden binnen de gemeente waar honden niet mogen komen een bevoegdheid van het college is (artikel 2:62).</p> <p>Desondanks is het voor zowel de gemeente als Staatsbosbeheer van belang om bewoners en gebruikers van het bos te vragen om inbreng en te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van plannen.</p>

86.	Als je langs de wijken die grenzen aan het bos de losloopmogelijkheden aan banden legt, stappen mensen in de auto om naar een ander bos te rijden, bijvoorbeeld het St. Annabosch. Dat is toch ongunstig voor het terugbrengen van de stikstoflast?	In de nabije andere bossen is veelal al sprake van aanlijnplicht. We verwachten geen grote/massale verplaatsingen.
87.	Leg aan de zuidzijde van Bavel natuur aan i.p.v. bedrijventerrein en woningbouw. De bevolking zal er blij mee zijn!	Dat is wellicht een optie. Momenteel onderzoeken we voor het maatregelenpakket de mogelijkheden voor natuuruitbreiding (in combinatie met recreatie/beleving). Dit gebied nemen we daarbij mee.
88.	Als je de Huisdreef afsluit voor gemotoriseerd verkeer, moet er veel meer verkeer over de Kraaijenbergsestraat rijden. Dit is een smalle weg en hiervoor niet geschikt.	We verkennen nu of we het afsluiten van de Huisdreef kunnen opnemen in het maatregelenpakket. Hiervoor moeten we nog meer onderzoek doen én deze mogelijke afsluiting bespreken met de direct aanwonenden. We kijken hierbij naar wat het oplevert, met name op het terugdringen van de hoeveelheid stikstof en de verstoring in het bos. Maar net zo belangrijk zijn de nadelen van deze afsluiting. Er moet balans zijn tussen de kosten en de baten. We onderzoeken ook wat de afsluiting van de Huisdreef kan doen met andere verkeersstromen.
89.	Daar waar eerder ca 3 ha Douglas is geveld, staan nu volop berken. Is dat wenselijk?	Hier zijn indertijd na de velling van de douglas soorten ingeplant als Haagbeuk, Wintereik en Winterlinde. Daartussen stonden inderdaad veel berken, die zijn inmiddels afgezaagd zodat de andere bomen weer vrij staan. Daarnaast worden jongen berkenplantjes weggehaald op de plekken waar ze niet wenselijk zijn.